

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAUER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy hóra ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 265. szám.

Szombat, november 20.

Tömegnyomor.

— november 20.

Most a tél küszöbén érdemes egy kissé elmélkedni a termelésről, a tömegek életéről.

Erre az elmélkedésre pedig igen alkalmas egy svájci tudós most megjelent könyve.

A könyv a világ termelési viszonyairól számol be. Szédületes számokkal bizonyítja, hogy mennyivel többet bírnak ki kicsikarni a földből, mint az eleink birtak. Vannak termelési ágak, melyek még a napoleoni időkben ismeretlenek voltak s ma rengeteg produktumokkal szolgálják az emberiség közjává. Az őstermelési ágakban akkora a haladás, hogy azt szóval, számmal ki se lehet fejezni. Azt csak rajzon lehet bemutatni. Egy rendes nagyságu búzaszem: ez a világ gabonatermése 1800-ban. Mellé egy olasz-mogyorónyi búzaszem van rajzolva: ez a világ gabonatermése 1900-ban.

Ebből voltaképpen azt kellene következtetni, hogy az a század, a melyikben most kinlódunk, az emberi szorgalom bámulatos termelőképességének megfelelően voltaképpen a bőség százada volna.

Azonban, ha egy kissé mélyebben vizsgáljuk a dolgot, kitűnik, hogy az nem így van.

A világ gabonatermése 1908-ban körülbelül 1000 hektoliter gabona volt. (Ebben benne van a világ minden gabonaféléje, a mi búzánk, India, Kína rizse, Egyiptom szerezsen kölese s a malajok zizanája csak azért nincs benne, mert eme boldog embertársaink közt még

nincs szervezve statisztikai hivatal.) Az 1000 millió hektoliter gabona kilogrammokra átszámítva 80 kilójával éppen 80,000 milliárd kilogrammot tesz. A földön élő emberek száma körülbelül 1½ milliárd. Egy ember évi gabona-szükségletét 200 kilóra téve: valami 300 milliárd kilogrammal kevesebb gabonát terem a föld, mint amennyire a legkisebb számítás szerint szüksége volna az emberiségnek. Magában Európában több, mint 30 milliárd kilogramm a deficit.

De ez csak a kenyér, a kenyér mellé valókban nem kisebb a hiány. A husnemüekről — természetes — lehetetlen statisztikát csinálni, de fölösleges is. Bizonyosság nélkül elhisszük, magunk is bizonyíthatjuk, hogy itt a legnagyobb deficit. Vannak elegen, akik soha életükben húst nem ettek még, bár a vegetariánizmusnak híret se hallották.

Nagyon érdekes számításokat lehet tenni a ruházatot illetőleg is. A világ évi gyapottermelése 1700, len- és kendertermelése 1000 millió kilogramm. Ki lehet belőle számítani, hogy az ugynevezett civilizált emberiség kétharmadrésze csak tíz esztendőnként cserélheti fel új ruhával a régét.

Bizonyosan lesz aki erre a számolgatásra azt mondja, hogy elmés (vagy elméletlen) játék. De akinek nyitva van a szeme s aki szeret tovább nézni a tényérja karimájánál, az tudja, hogy a valóság borzalmasságban meghaladja azt a képet, amit ezek a számok mutatnak. India benszüllötteit százezreivel pusztítja az éhhalál, Oroszországban azért vett állandó szállást a kolera, met a tömegek táplálkozása

hitványabb, mint az oktalan baromé, nálunk az oláh széleken minden esztendőben kiöl néhány falut a pellagra s a fényes, a ragyogó Budapestet már egyszer halálfelelembé ejtette az éhtífusz.

Nem a bőség százada ez, nem a természettudományoké, nem a repülőgépe, hanem a tömegnyomoré. Az emberi elme és az emberi szorgalom tényleg soha nem produkált még ilyen magas és ilyen gazdag kulturát: de a tömegek soha se voltak még az emberi életből annyira kizárva, mint ma. Soha nem volt ekkora a bőség és soha nem volt annyi szegény ember a földön. S az a tanulság, amely ama számokban foglaltatik, fogja ezt a társadalmat sokkal rettenesebben szétvetni akármilyen dinamit-bombánál.

HIREK.

Tájékoztató.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának november havi előadásai a következő napokon lesznek:
November 23: 8-9-ig Művelődéstört., 9-10-ig Egészségtan.
November 25: 8-9-ig Fizika, 9-10-ig Gazdasági földrajz
November 30: Egészségtan, 9-10-ig Gazdasági földrajz

November 21. Országos vásár.
November 21. A Nógrádi-kiállítás megnyitása.
November 22. Városi közgyűlés.

— **Személyi hir.** Botka Béla főispán tegnap délután rövid tartózkodásra öleci birtokára utazott.

— **A városi állandó választmány ülése.** Nagybecskerek városi állandó választmánya tegnap délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen a közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítették elő. Az ülésen jelen voltak: Benkovich Miklós, Giffinger Zsigmond, dr. Györgyevics Milos, Halmos József, Hausladen Mátyás, Jakoby Gábor,

A „TORONTÁL” tárcája.

Hazugság.

... Az éjjel a bálban azzal a csodálójával táncolta a cotillont, akire én legföltékenyebb vagyok; — valóban feltékeny vagyok? Nem, de hát akkor minek írom ezt? ... Hozzá megyek.

— Emlékszik még az ígéreterre?

Azt felelte:

— Igen, barátom, emlékszem.

Ismét megszólalok:

— Ima, szőszert: „Ha valaha elviselhetlenné lesz a fájdalma, egyszerűen mondja meg nekem és én megvizsgálom.” Fernando, önnel más beszél, megérinti, tekintetével karját és vállát égeti és az én szenvedésem türelhetetlen.

Felém fordította a fejét, édes mosolygással, ahogy csak az az asszony mosolyoghat, aki tudja, hogy szerelmes és sebem azonnal begyógyult.

... „Sohasem leszek az öné”, — ő mondta ezt nekem. És most azon zaklatom magamat, hogy szerelmemet nem ez a fenyege-

tés táplálja-e. Szeretném-e ennyire, ha küzdelem nélkül nekem adná magát?

Emiatt a kétség miatt kétségben látok mindent. Ha szenvedélyem boncolgatom, fölfedezem benne a hiúságot, a fizikai vágyat, makacsságot, azt a szükségét, hogy egy lényen uralkodjunk és annak a vágyát, hogy magamnak bebizonyítsam erőmet a csábításra. De az egészben nagyon kevés őszinte érzelmét és egyáltalán semmi önzetlenséget nem látok.

... Keserű örömet érzek, amint belátom, mily hamisak az érzéseim. Ha vele beszélek, sikerül megcsálnom magamat. Valami akaratlan akarat hatása alatt megreszegedem a látásától, az illatától, az érintésétől. És nem guny, ha imádatomról beszélek neki. De itt, a fehér lapok fölött, haboznom kell. Tiszta látással választom külön tetteimet és mozdulataimat valódi karakterük szerint.

Ha például a kezét megérintem, remeg a kezem; valóban remeg, anélkül, hogy én akar-nám. Ha rám néz, szempilláim becsukódnak, mintha szemem nem volna képes az ő tekintetét elviselni és valóban lecsukódnak, anélkül, hogy én akar-nám. De itt, hideg fővel, meglátom ebben az agyam munkáját, amely célszerűnek,

hasznosnak itéli a kéz remegését és hogy behunyjam a szememet.

Épp így, ha könyezem, valódi könyek azok és ha elsápadok, valódi sápadás az. És ez mind mesterséges. Nem szenvedek én, de oly természetesen válik bennem hussá képzelet vértanúságom, oly mélységesen meg vagyok győződve nyomoruságomról, hogy fájni kezd. Az a részvét, amely szeméből felém sugárzik, amelyet benne olvasok, méltóvá tesz önmagára.

Az én valódi gyönyörűségem hát nem abból fakad, amit én szerelmemnek nevezek, hanem pusztán abból, hogy játékom oly tökéletes.

... Letérdeltetett maga előtt. Homlokomra tette a kezét s így suttogott:

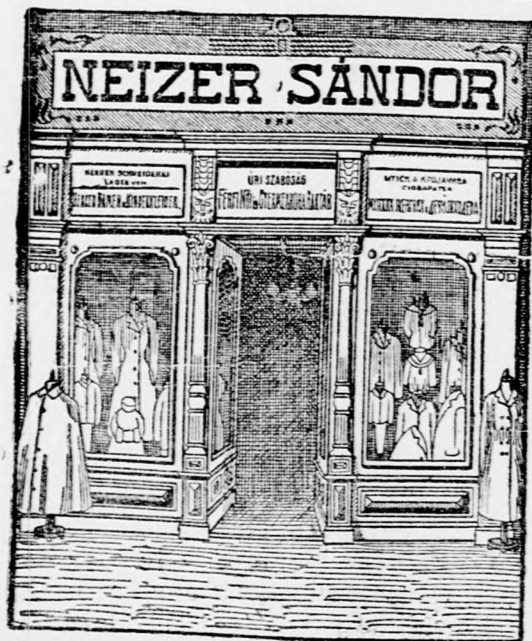
— Szerelmemem, bocsásson meg nekem, hogy értem szenved.

És megcsókolta a számát.

S mikor elhagytam, tisztán megértettem: nem az ő csókjának örülök én, hanem legfőlebb a naivságának, annak, hogy annyira tetszem neki, hogy nekem adja az ajkát, annak, hogy képes voltam annyira tetszeni neki.

Több hálával vagyok magam iránt, mint ő iránta.

Maurice Leblanc.

NEIZER SÁNDOR NAGYBECSKEREKEN

Fő-utca, Sindelás-féle házban (a dohánygyártás volt helyiségében)

•• egy teljesen ujon-
•• nan berendezett

ruhaüzletet nyitott. ••

Állandóan raktáron tart igen nagy választékban, a legjobb minőségű teljesen megbízható új divatú és legjobb szabású, mindenfajta férfi- és gyermeköltönyöket, felöltöket, téli kabátokat, szőrmével bélelt szövet és bőrkabátokat, utazó bundákat, külön nadrágot és divatmellényeket. A legújabb berlini és párisi divatú női felöltöket, paletot, raglan, gyermek-felöltöket és gallérokat, ugyszintén a téli idényre a legújabb szőrmekabátokat és boákat, mindent a legutányosabb szabott árak mellett. — Férfi-öltönyök elkészítését mérték után a legújabb angol divat szerint a legutányosabb árak mellett elvállal.

Krumenacker Ferenc, dr. Klein Mór, dr. Kardos Samu, Magyar Pál, Mattanovich György, Mayer Aurél, Oldal Antal, dr. Pollák Győző, Risztics Pál, Strosz Béla, Szávics Sándor, Steyer István, dr. Végh Lajos és Weisz Izidor. Az áll. vál. fontosabb javaslatait, hireink sorában közöljük.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

— **Réthly Antal előadása.** Réthly Antal, a jeles tudós, a m. kir. országos meteorológiai és földmágnassági intézet első asszisztense ma este 10 órakor Budapestről Nagybecskerekre érkezik, hogy holnap este megtartsa a föld-rengésekről szóló nagyrdeku előadását, amely egyúttal a kultúregyesület szabad liceuma ezidei tizedik esztendei évfolyamának megnyitója lesz. Az előadás, mint ismeretes, a városi színházban lesz s este 8 órakor kezdődik. A szabad liceum jubilaris esztendejének holnapi előadását Jankó Ágoston alispán, a kultúregyesület alelnöke fogja megnyitni. Az előadást kísérő képeket Szenes Adolf polgári iskolai tanár vetíti, aki tudvalevőleg e téren is jeles szakember. Az előadás iránt olyan rendkívüli az érdeklődés, hogy már az összes jegyek elfogytak.

— **Erzsébetnapi iskolai ünnepélyek.** Röviden megemlékeztünk arról, hogy a tegnapi Erzsébet napja alkalmából a helybeli iskolákban szép emlékülnepeket tartottak. Az egyes iskolai ünnepékről ma bővebben még a következőket jelenthetjük:

A főgimnázium Erzsébet királyné emlékére megható ünnepet rendezett, melynek összehállítása, rendezése és lefolyása méltó volt az ünnepnap komolyságához. Sikerteljes ének-számok váltakoztak szebbnél-szebb költeményekkel és beszédekkel. A megnyitó-beszédet a főgimnázium köztisztviselőiben álló igazgatója, Ballászi József mondta mély bensőséggel és meleg hazafias érzéssel. Ezután az ifjúsági énekkar rendezette a Szózatot. Utána Bogcha Márton IV. o. t. szavalta el „Erzsébet napján” című költeményt; Kiss Gyula VIII. o. t. pedig hatással adta elő Sajó Sándor „Erzsébet” című elegiáját, mire újból a főgimnáziumi énekkar a „Királyasszony kertje” című bánatos magyar dalt énekelte kiváló összhanggal. A betanítás érdeme Ripka Imre főgimn. énektanárt illeti. Formailag és előadás tekintetében is nagy hatást keltett Hirtenstein István VIII. o. t. átgondolt és szépen elmondott emlékbeszédével, a minnek hatásához hozzájárult Hegedűs János VII. o. t. szavalata. A megható ünnepet ezután Kőlcsei „Himnusz”-nak eléneklése fejezte be.

A zárdaiskolában tegnap délelőtt szintén szép ünnepély volt Erzsébet királyné emlékére, mely alkalmával Magyar Pál apátlébános, az intézet igazgatója mondott nagyhatalú ünnepi beszédet. Az ünnepet a Himnusszal nyitották meg, amelyet az intézet növendékei énekeltek el szépen. Ezután a növendékek közül zongora-számokat adtak elő igen ügyesen Molnár S., Radivojevics Ly., Gille Böske, Szilágyi M., Helmbold Ilona, Fuka Zsófia, Rózsa Emmy, Millos Emmy. Verseket szavaltak élénk tetszés mellett Horváthy Mariska és Helmbold Ilona. Karácsonyi Mariska Erzsébet királynőről emlékezett meg sikerülten, végül az intézet növendékei elénekeltek Kontor „Királyasszony kertje” című szerzeményt.

A Messinger Karolin-féle leány-nevelő intézet Erzsébet ifjúsági önképzőköré szintén megünnepelte tegnap Erzsébet királyné emléknepjét. Az ünnepélyt már az új nagy teremben tartották meg, amely ez alkalmával ünnepi díszítéssel. Az ünnepélyt a Himnusszal nyitották meg, melyet az intézet énekkara Ripka Imre énektanár vezetése mellett szépen adott elő. Ezután szavaltak következtek. Szavaltak: Szenes Mici és Hiller Ilonka első polgári iskolai tanulók, míg Eisner Alice kiváló szabotossággal adta elő Mendelsohn „Andante” című művét. Szép kettőst adtak elő Pahroczy Gizella és Lupsa Neturia polgári iskolai II. o. tanulók, Marek Tercsi tanfolyamhallgató. Erzsébet királynéről olvasott fel igen kedves értekezést, majd ismét Flech Flóra polgári isk. tanuló szavalata következett. Ezután az énekkar „Hullasatok könnyet” című gyászdalt adta elő, végül még Manojlovics Drina és Bugarszky Leposzáva polgári iskolai tanulók szavaltak. A sikerült iskolai ünnepélyt az énekkar fejezte be a „Szózat” eléneklésével.

— **A nagybecskereki házberadó ügye.** Az annak idején oly nagy port felvert házberadó ügyében a pénzügyminiszter most döntött, a mennyiben a nagybecskereki kir. pénzügyigazgatóhoz intézett leiratában közli, hogy a városnak a házberadó ügyében hozzá intézett felebesét elutasította. A város ugyanis kérte a pénzügyminisztert, hogy a nagybecskereki pénzügyigaz-

gatósnak az új adóközvetek felállítására vonatkozó 77.626/II.b. 1908. számú véghatározatának megsemmisítése mellett mondja ki, hogy Nagybecskerek rendezett tanácsa város a maga egészében, úgy mint eddig, ezentul is egyetlen és osztatlan közigazgatási kerületet képez, melyben adóközvetek fel nem állíthatók. A pénzügyminiszter a város érveit nem fo. adta el s így ideiglenesen a közig. kerületek, vagy s adóközvetek szerint történik majd az adózás. A tanács és az állandó választmány a pénzügyigazgatónak erről szóló értesítését tudomásvételre ajánlja a közgyűlésnek.

— **Új iparengedélyek.** A város iparhatósága ma délelőtt megtartott ülésén a következőknek adott iparengedélyt: Balla Bélának vaskereskedésre, Schlesinger Sándornak vegyeskereskedésre, Ugrinov Zsarkónak nyerges és Messzmann Istvánnak bognármesterségre.

— **Utóállítás.** Ma tartották meg a Rezső-laktanyában a november havi utóállítást, a melyen polgári elnök volt Szilágyi Albert m. aljegyző, hatósági orvos pedig dr. Nónay Pál járás-orvos. A közös hadsereget Pókay József alezredes és Geschek János főhadnagy képviselték, míg a honvédség részéről Vogl Tibor százados vett részt az utóállításon. Katonaorvosok voltak: dr. Baracs N. és dr. Misera József ezredorvosok. A mai utóállításon 20 jelentkező közül 5 embert soroztak be.

— **A kultúregyesület ismétlő-tanfolyamai.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület vidéki ismétlő-tanfolyamait még hárommal szaporította. Így tanfolyamot szervezett Torontáltordán, ahol Benák Imre tanító vezeti a tanfolyamot. Ezenkívül dr. Bogner János, a község buzgó és lelkes jegyzője, valamint Biczók Imre igazgató-tanító a tél folyamán ismeretterjesztő előadásokat is tartanak. Tanfolyam nyílt meg azonkívül Gyertyámoson, ahol Kreppel Simon tanító vezeti nagy buzgalommal a tanfolyamot és Valkányon, ahol Major Gyula tanító a tanfolyam vezetője. Az idén tehát a kultúregyesület a vármegyében tizenegy ismétlő-tanfolyamot szervezett, vagyis ötten többet, mint tavaly.

— **A városi virilisták névjegyzéke.** A városi virilisták névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság tagjai, nevezetesen Végh Károly, dr. Pollák Győző és dr. Pánics Mladen most terjesztették be a kiigazított névjegyzéket, amely szerint az eddigi virilisek sorából kimaradtak: özv. Popovics Péci Julia, Hadfy Döme, Kirtyanszki Aca, dr. Weiterschan József, Vorigy Péter, Annau József, Herzog Gyula, Grünbaum Vilmos-cég, Grün Simon, dr. Gyorgyevics Milos és Neumann Ferenc, ellenben új virilisek felvételtek: Eckstein János, Weiterschan Mihály, Kluge Károly, Raskovics Mladen, Magyarov Szvetozár, Helmbold Károly, Stefanovics Sándor, Zsivanovics Velizár, Tunner Alajos, Fein Fülöp, Konkoly Sándor, Lehmann János és a magyar királyi államvasutak, míg Hiller László helyébe az egész jogalany, nevezetesen a Hiller László és Fiai cég vétetett fel.

— **A bégai hajózás.** A temesvári m. kir. folyammérnöki hivatal figyelmezteti az érdekelteket, hogy a hőmérséklet további súlyedése esetén a bégatorok és écskai duzzasztóműveket, — ha a hideg hirtelen állana be, minden további értesítés nélkül — le fogják fektetni, mely esetben a vizállás Nagybecskereken mintegy 130 centiméterrel alászáll. Fölkértenek a hajótulajdonosok és egyéb érdekeltek, hogy intézkedéseiket sürgősen megtegyék.

BŐRBAJOKAT,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, amelyek vérszegénységből erednek és nem akarnak gyógyulni, a

Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét (a halászt) kérjük figyelembe venni.

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkatrészek, amelyek izletes módon könnyen emészthető krémmé egyesítettnek a kiváló SCOTT-féle eljárás által, a

SCOTT-féle EMULSIO-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hirnevet biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

— **A városi alkalmazottak lakbérére.** Nagybecskerek város segéd- és kezelőszemélyzete 23 aláírással kérvényt intézett a városhoz, amelyben az általános drágaságra és a nehéz megélhetési viszonyokra hivatkozva, a városi alkalmazottak lakbéréük felemelését kéri olyformán, hogy a levéltáros és alszámvevő 300 korona lakbéré 400 koronára, a rendőrhadnagy, számtisztek, iktató, kiadó és sornok 240 koronáját 360 koronára, a kezelő- és segédszemélyzethez tartozó többi városi alkalmazottak 200 koronányi lakbéré pedig 300 koronára emelje fel. A városi tanács és az állandó választmány a kellőképpen indokolt és méltányos kéréshez egyhangulag hozzájárult s a kérés teljesítését ajánlja a képviselőtestületnek.

— **A vasuti kövezetvám ügye.** Ismeretes, hogy Nagybecskerek városa feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, a melyben kérte, hogy a Várház-állomáson érkező vagy szállítandó áruk után a város métermázsánként 4 fillér kövezetvámot szedhessen. A kereskedelmi miniszter ez ügyben kelt leiratában értesíti most a várost, hogy a kéréshez hozzájárult, amit az állandó választmány és a tanács tudomásul vett.

— **A nagybecskereki tanonc-otthon köréből.** A nagybecskereki tanonc-otthon holnapi összejövele alkalmával Dunai László felső keresk. isk. tanár „Magyarország gazdasági helyzetéről” és az „önálló magyar jegybank”-ról fog előadást tartani.

— **A zárdá kérelme.** A „Miasszonyunkról” nevezett zárdá főnöknője kérvényt intézett a városhoz, amelyben hivatkozva arra, hogy a szépművészeti tekintetből a zárdá épület kibővítése alkalmából az Aradáci-ut felé emelt homlokzat több ezer koronával drágította az építkezést, a város ennek ellenében az elfoglalt terület után járó összeget engedje el. A tanács és az állandó választmány a kérés teljesítését javasolják a közgyűlésnek.

— **A törökbecsei Leiningen-szobor.** A törökbecsei gróf Leiningenszobor-alap javára újabban még a következő adományok folytak be:

Id. Sebestyén Pál Törökbecse 10— korona, Vállaj község 6'02. A magyar leszámítoló- és váltó-bank pozsonyi fiókja 2—, dr. Wagner Károly aljbíró Titel 2'20 korona.

A legjobb s a legalaposabb mosási mód az, amely csekély fáradság mellett a legjobb eredményeket szolgáltatja. A ruhanemű beáztatása: A beáztatási vízbe (csak annyit venni, hogy az egész ruhanemű be van takarva!) annyi „asszonydicséret” mosókövetet teszünk, hogy az a kavarásnál erősen habzik. A másnap reggel való kimosás a beáztatási vízben legjobban a „Schicht-szappan”-nal történhetik. A kifőzés előtt a ruhanemű előbb forró vízben, aztán pedig hideg vízben jól öblítendő ki. A főzővizhez legcélszerűbben vajmi „Schicht-szappant”, vagy „asszonydicséret” mosókövetet teszünk. Nagyon fontos még a sok vízben való gondos és többszörös kiöblögetés, míg mind a Schicht-szappan által feloldódott piszokrészek nem távolítottak el s az öblögetési víz tiszta nem marad.

— **A cselédszerzési szabályrendelet módosítása.** A város tanácsa mint elsőfoku iparhatóság javasolja a város képviselőtestületének, hogy a cselédszerzési szabályrendelet módosították olyképpen, hogy egy harmadik cselédszerző-intézet felállítására engedélyezhető legyen. Az állandó választmány a javaslatot pártolólág terjeszti a közgyűlés elé.

— **A nagybecskereki országos vásár.** A csütörtökön megkezdett országos vásárt ma folytatták. A mai napon ugyszólván kizárólag csak lovakat hajtottak fel a vásárra, még pedig aránylag elég szép számmal, azonban legnagyobb részt csak gyengébb minőségűeket. A kereslet nem valami nagy volt s így a normális árak dacára is csak kevés ló kelt el. Ugyancsak ma kezdtek meg a kirakó-vásárt is, amely nem valami nagyán igérkezik. A kirakó-vásárt különben holnap folytatják.

— **Táncvizsga.** Katz S. Sándor, a jeles tánc tanár f. é. november 27-én, szombaton tartja a szerb hitközség palotájában levő dísztermében növendékeivel zártkörű zárvizsga estélyét. A vizsga kezdete este pont fél 8 órakor, vége fél 11 órakor, utána általános tánc virradtig. Belépő díj: Személyenkint 1 kor. 40 fill. Családjegy 4 kor. A vizsga táncrendje: 1. Polonaise. 2. Tánc alaplépések. 3. Csárdás. 4. Rezgő. 5. Tipegő. 6. Sormagyar. 7. Pas de Quatres. 8. Gratiósa polka. 9. Korcsolya tánc. 10. Keringő. 11. Boston le americén. 12. Boston. 13. Graziana. 14. Francia négyes. 15. Menuet de la Cour. Bemutatja 10 pár. 16. Magyar szóló. Bemutatja 2 leány. 17. Palotás. Bemutatja 10 pár. 18. Gavotte der Kaiserin. Bemutatja 4 pár. 19. Cseh tánc Bemutatja 1 pár. 20. A tavasz ébredése. Bemutatja 16 leány. Utána élőképek görög tüzfény mellett.

Nagy Gábor szőlőnagybirtokos Kóly (Biharmegye) annyi köszönő és elismerő levelet kapott az utóbbi időben az ő világhírű Delaware szőlőjét és borát illetően, hogy egész bizonyos, miszerint szőlőgazdáink rövid időn belül mindent el fognak követni, hogy a „Delaware” szőlőkben ne hiányozzék. Oly sok előnye van e kitűnő szőlőnek és bornak, hogy kötelességet vélünk teljesíteni, midőn t. olvasóinknak ajánljuk, hogy hozzassák meg Nagy Gábor Kóly (Biharm.) képes árjegyzékét, mely különben is mindenkit érdeklő, igen hasznos tartalmu könyv és ingyen küldi mindenkinek. 976-11

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Sztanity Milorád, gk. földmives és Gruin Janka gk. — Martinov Szvetozár, gk. földmives és Tyuresin Julianna gk. — Péter János, rk. késes és Gruzling Mária rk. — Tolmaes Miladin, gk. földmives és Gruin Rózsa gk. — Ambó József, rk. napszámos és Csikós Etel rk. — Vukov Dusan, gk. földmives és Popov Emilia gk.

Születések: Grozdán Döme, gk. földmives, fia. — Sztaniszavlyev Vazul, gk. földmives, leánya. — Popov Miklós, gk. földmives, leánya. — Kiryanszki Dusan, gk. fogházor, leánya. — Kozlovacski György, gk. kereskedő, fia. — Mayer József, rk. kőműves, fia. — Kozma Mária, rk. cseléd, leánya. — Giljum Péter, rk. raktárszolgá, fia. — Hopp István, rk. ács, fia. — Kiszinszki Szvetozár, gk. szabó, leánya. — Bukovác István, rk. kereskedő, fia. — Bogdán Illés, gk. máv. raktármunkás, leánya. — Angyel Milán, gk. napszámos, leánya. — Dávid Antal, rk. urasági inas, fia. — Schuster Teréz, rk. cseléd, fia. — Radovansev Milán, gk. napszámos, fia. — Radovansev Szilárd, gk. földmives, leánya. — Veréb András, ág. ev. zenész, fia. — Szandity Szilárd, gk. földmives, leánya.

Halálozások: Turinszki Milenkó, gk. 2 éves, béhurut. — Lubor Jánosné, gk. 48 éves, billentyűk elégtelensége. — Mészáros Mihály, rk. 53 éves napszámos, tüdővész. — Bágyin Momir, gk. 14 napos, görcsök. — Illijin Julianna, gk. 14 éves, vörheny. — Purkov Szmiljana, gk. 7 napos, életgyenge. — Tyuresin Natália, gk. 2 éves, béhurut. — Anna Lénárd, rk. 58 éves napszámos, billentyűk elégtelensége. — Özv. Filipov Jánosné, gk. 68 éves, agyhártyalob. — Strel János, rk. 68 éves cserépes, aggkór. — Illin Miklósné, gk. 65 éves, aggkór. — Hach Veronika, rk. 14 napos, életgyenge. — Huber Mihályné, rk. 33 éves, szervizivbaj. — Grozdán Milisád, gk. 7 napos, görcsök. — Vorigy Deszanka, gk. 2 éves, vörheny. — Percz Kovinka, gk. 3 éves, vörheny. — Özv. Bucinszki Sándorné, rk. 48 éves, tüdővész. — Dragon Péterné, rk. 66 éves, veselob. — Herodek Pálné, rk. 45 éves, tüdőlob. — Sztaity Vojin, gk. 1 napos, életgyenge. — Bukovác János, rk. 7 napos, életgyenge. — Gyukics Boszilyka, gk. 16 napos, életgyenge.

Tartós gyógyszer. Fájdalmas csuznál, a időre, testrészek és a forgó köszvényes bántalmaknál a „Moll-féle sóborszesz”-szel való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 2 korona Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (e)

A természet óriási szolgálatakat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatszó ize van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyszerjű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányozni a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban. (5)

Művészet, irodalom.

Neogrady Antal.

A budapesti gazdag képiállításon is sokszor megtörténik, hogy elejétől végig szegényes vásár: sok a kép és kevés a kereslet. A kritika által nyakra-főre dicsért képek halomszáma kerülnek vissza eladatlannul hírneves festők műtermébe; csak egy festőhöz nem szokták visszavinni a képeket: Neogrady Antalhoz. Az ő tetszetős, kedves, szép képei esodálatosan még akkor is elkelnak, mikor másoktól alig vettek meg valamit. Mert Neogrady Antal az ő megkapó, derűs, természetes, mindenki által könnyen megérthető művészi alkotásaival nem a festők közt teremtett magának iskolát (mivel az ő szintizta eredetiségét nagyon nehéz ám utánozni), hanem iskolát teremtett magának — a művásárló közönségben. Pár évtized óta valóságos a közönség kedvence, kinek képei ma már az egész országban alig hiányoznak valamelyes izléssel berendezett szalon falairól. Képei nemcsak a magyar arisztokrácia fényes szalonjaiban vannak elterjedve, hanem többeket találni azokból a mi királyunk tulajdonában, a boldogult Milán király hagyatékában, a bolgár király szófiai palotájában s különböző múzeumok gyűjteményében is. Sőt a Neogrady képeinek esztelenül föl nem csigázott, szerényebb helyzetű emberek által is könnyen hozzáférhető aránál fogva ma már az egész ország intelligens középosztályának lakásaiban is találkozhatunk a Neogrady alkotásaival.

És a művész eme szerencés helyzetének megértése nem is olyan nehéz. Mert Neogrady Antal nemcsak festő, aki páratlan könnyedséggel és virtuozitással forgatja ecsetét, hanem teljesen a maga lábán jár, határozott egyéniséggel bíró poeta is, még pedig legtöbbször nyájas, meleg, lírikus poeta. Megjelenésében mindig választékos és közerthető, ötletekben pedig oly gazdag, minő gazdagságot más festőnél alig találunk. Az ő képein sohasem találjuk idegen festők utánzásának ingadozó, bántó kapkodását, hanem találunk a helyett színben, felfogásban, ötletekben igaz magyarságot és jól eső természetességet. Tájképei tele vannak bájjal, fényvel, légysággal, derűvel s a magyar föld jellemzetes, gazdag színeivel. Emberi alakjai keresetlenek, igazak és vonzóak s igen sokszor valami édes szelid, mosolygó humor sugárzik belőlük. Tájképei ritkán pusztán csak tájképek, hanem a belőlök helyezett alakokkal életképek is a mindennapi élet változataiból, amit mindnyájan ismerünk. A Neogrady-képekhez nem kell tudós, elvont magyarázat: azok megmagyarázzák magukat minden egészséges izlésű és egészséges látásu embernek. Aki a természetet és a való élet igazságait vezeti: azt a Neogrady képei nem hagyhatják soha se hidegen.

Most, mikor e kiváló művésznök megjelenik képeivel Nagybecskereken, megvagyunk győződve, hogy itt is ép oly szeretettel, érdeklődéssel fogja a közönség fogadni, minthogy mindenütt fogadták, amerre csak eddig látogatott. Ilyen olcsószerrel közönségünknek aligha lesz alkalma egyhamar lakását a legelőkelőbb díszszel: képpel ékesíteni.

Neogrady Antal kiállítása mint már jeleztük, holnap vasárnap d. u. 4 órakor nyílik meg a felső kereskedelmi és polgári iskola dísztermében. Nyitva lesz mindennap d. e. 10-től 1 óráig és délután 4 órától 7-ig. Megtekintése díjtalan.

Az Arany János-Társaságból. A temesvári Arany János-Társaság tegnap délután öt órakor tartotta a havi zárt ülését, melyen bemutásra került a társaság kiadásában megjelent Brocky-album, melynek szövegét Nyári Sándor dr. műegyetemi tanár, az ismert jeles műtörténetíró írta. A társaság egyhangulag konstatálta, hogy az album fényes kiállítása minden tekintetben díszes és kiváló. A maga nemében páratlan

díszmű ára füzve husz korona, díszkötésben huszonöt korona. A Szabolcska Mihály elnökölte alatt tartott ülésen Lendvai Miklós főtitkár havi jelentésében kegyeletesen megemlékezett Gyulai Pál elhunytáról. A társaság Ferenci Zoltán dr. tiszteleti tag által képviseltette magát Gyulai Pál temetésén és koszorut helyezett ravatalára. A Petőfi-ház felavató ünnepén Mészáros J. r. tag, a kassai Kazinczy-ünnepen Prepeliczay Eleődne rendes tag képviselte a társaságot. — Gálos Rezső dr. „Arany János mint műbíráló” c. pályakoszoruzott művét a tagok tagilletmény gyanánt megkapják. — Uj pártoló tagnak belépett Karagyona Jolán urnő. A jelentést a társaság tudomásul vette és Gyulai Pál elhunytá felett érzett mély fájdalomát jegyzőkönyveiben megörökítette. A november havi felolvasó-ülést a társaság szombatra, november hó 27-re tűzte ki, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Putnoki Miklós, rendes tag: Két Erzsébet. (Carmen Sylva és Erzsébet magyar királyné.) 3. Zilahy Szócs Géza dr., mint vendég: Az újabb török irodalomról.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” eredeti táv.) A válságban új momentum ma sincs. Találgatásokból és várakozásból áll a helyzet, amely igazában csak a jövő heti koronatanács alkalmával fog tisztázódni. Addig minden hír csak kombináció.

A koronatanács.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A koronatanács kedden délelőtt lesz Bécsben a királyi palotában, az uralkodó elnöklésével. A tanácskozáson részt vesz a kormány valamennyi tagja. A miniszterek hétfőn utaznak Bécsbe.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” ered. távirata.) Egybehangzó jelentések szerint a keddi koronatanács kinevezést nyújt arra, hogy az új kormány kinevezésével a hosszú krízisnek vége fog szakadni. A korona és kormány között a magyar századnyelv kérdésében a nézeteltérések még mindig nem szűntek meg, azonban megvan a kellő jó akarat arra nézve, hogy ezek a nézeteltérések ne képezhessenek tovább is akadályt a kibontakozásban. Hír szerint a koronatanácscsal egyidejűleg megindulnak a tanácskozások az osztrák kormány resszort-minisztereivel is és Wekerle Sándor miniszterelnöknek Bienerth báró osztrák miniszterelnök-nél való legutolsó látogatása állítólag ezeknek a tanácskozásoknak az előkészítését célozta volna. Egyes politikusok azt is beszélik, hogy nincs kizárva az, miszerint a koronatanácsba osztrák miniszterek is hivatalosak lesznek. Ez a híresztelés azonban ezidő szerint még minden komoly alapot nélkülöz. Beszélik még azt is, hogy a koronatanács határozatai olyanok lesznek, amelyekkel a Kossuth-párt teljesen meg lehet majd elégedve. A Kossuth-pártban általában véve nem kívánják azt, hogy minden követelést egyszerre teljesítsenek, azonban garanciákat kérnek arra nézve, hogy a magyar követelések belátható időn belül tisztáztassanak.

Minisztertanács.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” ered. táv.) A kormány tagjai hétfőn reggel Bécsbe való utazásuk előtt minisztertanácsot tartanak, a bécsi koronatanács dolgában.

Elnökváltozás a Justh-pártban.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” eredeti táv.) A Justh-párt tegnap érkezetet tartott, amelyen bejelentették, hogy Meskó László, a párt elnöke egészségi okokból lemondott elnöki tisztségéről. Meskó helyébe a párt elnökévé egyhangulag Justh Gyulát választották meg. Az értekezleten egyuttal választottak egy vitarendező-bizottságot s megállapodtak abban, hogy a kormány ellen kiméletlen obstrukciót rendeznek s minijárt a kormány programját megobstruálják. Justhék azt hiszik, hogy a kormány programja

dolgot kell a szappan összehasonlításánál és vételenél figyelembe venni:

Jóságot, árt és súlyt.

A világ egy szappana sem éri el a

Schicht Szarvasszappandí

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóerejében, légyságában és olcsóságában!

feletti obstrukciós vitát január elejéig kihúzzák, úgy, hogy még az indemnitás napirendre sem kerülhet s az ország ex-lexbe jut.

Az obstrukció.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy politikus a Justh-párt obstrukciójáról ezeket mondja:

A Justh-párt által tervbe vett obstrukció kétségtelenül sok kellemetlenséget okozhat a kormánynak, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a szigorított házszabályok mellett az obstrukciónak is nagyon meg van nehezítve a parlamenti munka megakadályozása, amennyiben a házszabályok tizenhatórás üléseket engednek meg s így az obstrukciónak szónokai négyszer annyira vannak igénybe véve, mint normális körülmények között. Ez azonban minden, amit az obstrukció ellen tenni lehet, mert a szigorított házszabályok mellett is megvan a szólásszabadság és így lehetséges, hogy olyan nagy párt, mint Justh, a szónokok kellő beosztása mellett sikeres obstrukciót intézhet a kormány ellen. Obstrukció esetén persze az ellenzék volna a kedvező helyzetben, mert míg a Justh-párt részéről elég, ha állandóan csak 40 képviselő van az ülésen, addig a kormány a szavazatképességhez kénytelen legalább is 100 ember felett rendelkezni, úgy, hogy a kormányt támogató képviselőknek a fele mindig, gyakran azonban még ennél is többen lesznek kénytelenek az ülésen részt venni. Az obstrukció kimenetele ilyenformán nagyon kétséges, kormánykörökben azonban számítanak arra, hogy az új kormány kinevezéséig a Justh-párti képviselők egy része vissza fog térni a Kossuth-pártba, továbbá, hogy a horvátok és a nemzetiségek sem fogják Justhakat támogatni.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán má reggel Budapestre érkezett és a délelőtti folyamán Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Josipovics horvát miniszterrel tanácskozott.

Az osztrák válság.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből érkező jelentések szerint az osztrák válságban a helyzet még mindig nem javult s az egyes pártok közötti differenciákat még mindig nem sikerült eloszlatni. A szláv-unió vezetői tegnapelőtt este Glombinszky-nál, a lengyel klub elnökénél jártak s előadták neki megállapodásukat, amely szerint a szlávok hajlandók a Reichsrath első ülésének a napját tisztára a budget-provizórium első olvasására átengedni, azonban csak azzal a feltétellel, ha a budget-provizórium első és második olvasása közötti időben a kabinet rekonstrukciója megtörténik, amiről természetesen a német liberálisok és a keresztényszocialisták hallani sem akarnak s kimondták, hogy a kabinet rekonstrukcióját illetően megmaradnak eredeti álláspontjuk mellett.

A görögországi helyzet.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” eredeti táv.) Athénből sürgönyzik: A katonai szövetség a kamara egyik legutóbbi ülésén közölte a miniszterelnökkel, hogy intézkedések történtek arra nézve, miszerint a reakcionárius képviselők szándékait mérsékeljék. Ezzel egyidejűleg számos altiszt elfoglalta a karzati helyeket, valamint a kamara előtti térséget, aminek megvolt az a hatása, hogy a kamara a közigazgatási beosztásról szóló törvényjavaslatot elfogadta.

Az amerikai bányaszerencsétlenség.

Budapest, nov. 20. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint New-Yorkból sürgönyzik, a Coil-Company bányájában történt

szerencsétlenség ügyében megállapították, hogy a szerencsétlenség ügyében a bányatársulatot terheli a mulasztás. Az áldozatok nagy részét már felhozták a tárnákból, de ezek között egy élet sem találtak.

Határidő-üzenet

Budapest, nov. 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	28 01	—
Buza (októberre)	23 50	—
Rozs (áprilisra)	20 30	—
Zab (áprilisra)	15 08	—
Tengeri (májusra)	13 42	—

MISZTERI HÍRLELTÉR BUZIASI PHÖNIX VIZ

Orvosilag ajánlva. Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és főveny-képződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Kapható a főlerakathban:

Fendler József cégnél Nagybecskerek

Fereoz József-tér.

Arak: 1/2 lit. „Phönix”-viz 32 fillér, 1/1 lit. „Phönix”-viz 44 fillér, palackonként. (838—10 10)

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzücről.

Budapest, november 19.

A budapesti értéktőzsdén az elmúlt hét folyamán is a politikai helyzet alakulása szerint változtak az árfolyamok és egyes vezető értékekben a politikai helyzetnek a közel jövőben várható megoldásának kilátására némi javulás mutatkozott. Igen szilárd volt a befektetési piac ama hirre, hogy a tárgyalásokat folytató két kormány álláspontja között a készletek felvételére vonatkozólag közeledés észlelhető.

Eme körülménynek különösen a 4%-os magyar koronajáradék árfolyamára volt kedvező hatása, úgy, hogy az egészen 92.55-ig emelkedett, ami az előző héttel szemben közel 1/2%-nyi javulást tesz ki.

A lefolyt héten az internacionális pénzücrszoenyok is kedvezően alakultak, úgy, hogy a nagyobb európai jegybankok korábban szóba jött kamatlábemelése elkerülhető volt, mely körülmény a tőzsdén szintén kedvezően éreztette hatását.

A sorsjegypiac különösen élénk forgalom mellett, rendkívül szilárd irányzatot követett és az összes sorsjegyneveknek nagyobb árfolyamemelésben volt részük. Nevezetesen az 1860-as osztrák államsorsjegyek árfolyama 265-ig, a bécsi városi sorsjegyek árfolyama 540-ig, a 4%-os tiszaszabályozási sorsjegyek árfolyama 158-ig, a 2%-os szerb sorsjegyek árfolyama 100-ig, továbbá az Erzsébet-szanatórium sorsjegyek 9.25-ig, az osztrák vöröskereszt sorsjegyek 65-ig és a bazilika sorsjegyek 25-ig emelkedtek.

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.90—29.40
„	76	—	80	29.10—29.50
„	77	28.45—28.80	81	—
„	78	28.65—29.00	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.80—29.15
„	76	—	80	29.00—29.40
„	77	28.30—28.70	81	—
„	78	28.50—29.00	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.80—29.15
„	76	—	80	29.10—29.40
„	77	28.40—28.75	81	—
„	78	28.55—29.00	82	—
Bánási	75	—	79	28.90—29.25
„	76	—	80	29.10—29.40
„	77	28.45—28.70	81	—
„	78	28.60—29.00	82	—
Bácskai	75	—	79	28.90—29.30
„	76	28.10—28.60	80	—
„	77	28.45—28.80	81	—
„	78	28.60—29.00	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	19.70—19.95
„ középminőségű uj	—	—	—	19.50—19.60
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14.55—14.75
„ „ II. rendű	—	—	—	14.20—14.45
Zab I. rendű	—	—	—	15.80—16.00
„ II. rendű	—	—	—	15.30—15.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.70—14.80
Körpe	—	—	—	—
Kőles	—	—	—	—

Feladás szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

(B rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.).

Csikos
Kockás
Shantung
Armüre

Selyem

és „Henenberg”-
selyem 1 K 35 f.
től feljebb, bér-
mentve és vámen-
mentesen Minta
postafordultával.

Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.
48/5—7.7

Kérelem.

Édesatyánknak, néh. dr. Plechl Szilárdnak azon volt beteget, kik neki még gyógykezelési díjakkal tartoznak, felkérjük, hogy a fizetést Poroszkay Béla ny. megyei fő-
ügyész kezeihez sziveskedjenek teljesíteni.

Nagybecskerek, 1909. november 18.

Dr. Plechl Béla,
Dr. Morvay Győzőné
szül. Plechl Ilona.

1028—6.1

5263/1909. sz.

Valkány község előjárásága.

Hirdetmény.

Valkány község képviselőtestülete két ártézi kut furását határozta el.

Felhívtnak a vállalkozni óhajtó kutfuró mesterek, hogy folyó évi november 28-án d. e. 9 órakor Valkány község házában tartandó nyilvános árlejtésen jelenjenek meg.

Valkány, 1909. évi november 17.

Simonsich Béla, Minea Alexa,
jegyző. 1029—2.1 bíró.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 14 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunarról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 15 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunarra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Eisenstädter S. és Társai

divatáruházában
kezdetét vette az

ez évi OCCASIO-eladás.

1031-1.1

Új és régi bor

kapható literenként

72 fillérért 72

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből

Zápolya-utca 1. szám
alatt a házmesternél.

1027-x 1

LEVÉLBÉLYEG

gyűjtemény 16.000 különböző garantált valódi, postai levelezőlapokat is kívánatra választás céljából 50-70% olcsóbban minden katalógus áránál küld
A. Weisz, Wien, Adlergasse 8.
bevásárlási fiók London. 994-6.3

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

**RETHY-féle
pemetefü cukorkánál!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-félet** fogadjunk el.

SZÁLLODA ÁTVÉTEL

NAGYBECSKEREKEN.

Nagybecskerek város és Torontálmegye nagyérdemű közönségét tisztelettel értesítem, hogy a megyeszerte jó hírnévnek örvendő

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODÁT ÁTVETTEM.

A szállodát saját felügyeletem alatt vezetem. Kitünő italok, izletes ételek pontos kiszolgálásáról gondoskodom.

A pilseni polgári sörfőzde ösforrásából állandóan friss csapolás.

Tiszta szállószobák.

Kocsiszin.

Kávéházamban minden este kitünő cigányzene.

Becses pártfogásukért tisztelettel esedezik

SÓLYOM GYÖRGY SZÁLLODÁS.

1014-10.8

A Nagy DELAWARE szőlőfaj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is eibánik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítmányhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből ki-nézhető mindenki, hogy mi-ként ültesse el, kezelése pe-dig metszés, kapálás és fel-kötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, mert nem árt ennek a filokszera és bimbója, veszője téiben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3-4 fűrt fej-lődik. Valódi bóttermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más ugyanly név alatt forgalomba hozott hitvány fajtával, úgyeln kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kappunk, meri, csak ez a valódi.

A valódi Nagy Gábor-féle DELAWARE szőlő olyan bort ad mint az aszú, édes és erős, igen kellemes zamatú és kétszerannyiért kel el mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bár kinek küldök 1 koronáért.

A DELAWARE szőlő bővebb leírását, termésének királyi köz-jegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közö nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes arjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanúságos, tartalma arjegyzéket, mely a szőlő-oltványokról, hazasültetésről is ad részletes, helyes utalgaz-tásokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY posta, táviráda és távbeszélő állomás.
Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

976-62

Tatai brikett!

Tatai darabos szén!

kitünő jutányos szobafűtési szén.

Szállítja a

**Magyar Általános Köszönbánya
Részvénytársulat**

Budapest, V., Erzsébet tér 19. sz.

1030-2.1

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok tör-vénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5-500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: 835x52.10

L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

OH JAJ!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított!

Megjött ez az át-
között köhögés!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Kollarich Gábor, Jakoby Ármin, Kellner József, 878-26-9 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógytárakban.

ELADÓ

Eisenstädter Ignácnál

- egy selyem garnitúra
- 2 divány, 2 hockerl, 4 fotell,
- 1 szalón asztal, ::
- egy butorkrepp garnitúra
- 1 divány és 4 fotell.

Egész napon át megtekinthető.
(969-5.5)

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK A „TORONTAL” KIADÓHIVATALBAN.

1909. évi május hó 1-étől állandóan kapható!

Magyar forrás. **Hugyhajtó és hugasavoldó** Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, hugykó- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda: **EPERJES**. Igazgatóság: **BUDAPEST, VI., Ferenc József-rakpart 22.** — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Osteadében.

Telefon Eperjesen: 74. Telefon Budapesten III-93.

Főraktár Nagybecskereken: **Ro'sa Béla** fűszerkereskedésében és azonkívül mindenütt kapható. 703-100.100

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmarkább gyomor és altestbántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a teljes háziszervek gyűzedeke óta mindig nagyobb elterjedést szereztek.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.— Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

918-75.47

Főszékhely

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

KIADÓ SZOBA.

A váraljai-utcában levő

27. számú házban ::

két külön bejáratu

butorozott utcai szoba

f. hó 15-től kiadandó.

1004-33

POPOFF
a legjobb TEA a világon.

933-10.3

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti

A „BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET” védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

áruccsarnokait, melyek a következő helyeken vannak: VIII., József-körút 28. (Béerkocsis-utca sarkán), IV., Ferencziek-tere I. sz. (a királyi bérpalotában).

Ezen szövetkezet az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

947-16.5

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. • Stilszerű, modern lakberendezések. Jutányos árak! Szavatosság az áru minőségeért.

Az áruccsarnokba kizárólag első rangu budapesti asztalosok és kárpitosok dolgoznak.

ELSŐRENDÜ TŰZIFA.

angol antracit, salon-köszén, coaks, faszén, kovács-köszén, mindennemű deszkák, gerendák. :: tölgyfa, mindennemű bognárfa, szállókaró ::

kapható

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

Irodai telefonszám 35.

Fatelepe telefonszám 89.

Fatelepek: Korona-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.

820-30.22

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindennemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló, a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKEREK, Gizella-part 6.

982-10.3

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

potéka

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényéknél, oszúknál és meghúléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

890-21.9

HIRDETÉSEKET

a legjutányosabb árért

közül Torontálmegyében legolvasottabb és legelterjedtebb lap, a

„TORONTÁL” napilap kiadó hivatala.

WWW

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték
Sétányok, Diszeserjék, Túlevellék, Kerítésnövények, Boggyógyümölcsök stb. stb.

Szőlőoltványok (l.-ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők (Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

120-12.6